

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації

МАТЕРІАЛИ

всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
**«Медична реабілітація в Україні:
сучасний стан та напрями розвитку,
проблеми та перспективи»**

8 вересня 2022 року

**ПОЛТАВА
2022**

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І.**

«Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2022; Полтава).

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи», 8 вересня 2022 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2022. – 80 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів медичної реабілітації в Україні фахівцями різних спеціальностей, питанням медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців та правоохоронців, постраждалих внаслідок бойових дій, оптимізації роботи реабілітаційних закладів під час військової агресії рф та в мирний час.

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

©Полтавський державний медичний університет, 2022

МІЖНАРОДНІ, РЕГІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ РОЗРОБКИ РОЗВИТКУ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Харченко Н.В., Костріков А.В.

Полтавський державний медичний університет

У лютому 2017 року ВООЗ запустила ініціативу «Реабілітація 2030» і закликала до дій (1); це визначає 10 сфер об'єднаних і узгоджених дій для зменшення незадоволених потреб у реабілітації та посилення ролі реабілітації в охороні здоров'я. ВООЗ також опублікувала рекомендації щодо реабілітації в системах охорони здоров'я (2), які містять основні рекомендації щодо посилення реабілітації в секторі охорони здоров'я та її кращої інтеграції в програми охорони здоров'я. Ця сукупність робіт також підтримала розробку посібника з реабілітації в системах охорони здоров'я, опублікованого в 2019 році (3). Основним положенням ВООЗ є те, що реабілітація є послугою охорони здоров'я для всього населення. Вона має бути доступною на всіх рівнях системи охорони здоров'я, а міністерства охорони здоров'я мають забезпечити сильне керівництво для зміцнення системи охорони здоров'я для забезпечення реабілітації та розробки стратегічних планів реабілітації.

Європейське регіональне бюро ВООЗ має чотирирічну програму (2018–2022) для покращення доступу до реабілітаційних послуг і допоміжних товарів у Регіоні та визначило Східну Європу, Центральну Азію та Кавказ як геополітичний пріоритет – регіони, до яких входить Україна.

В Україні увага до реабілітації історично пов'язана з інвалідністю:

– Закон України № 2961-IV (06.10.2005) «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»;

– ратифікація Україною у 2009 році Конвенції ООН про права людей з інвалідністю (КПІЛ); Стаття 26 Конвенції посилається на абілітацію та реабілітацію;

– технічні консультації для підтримки розробки Національного плану інвалідності, здоров'я та реабілітації (NDHRP) в Україні (7–11 грудня 2015 р.).

В останні роки (з 2015 р. по теперішній час) дедалі більше визнають, що реабілітація призначена для всіх людей, як частина безперервної медичної допомоги та в рамках систем охорони здоров'я. Докази цього в Україні:

– назви професій «лікар фізичної та реабілітаційної медицини», «фізичний терапевт», «ерготерапевт», «асистент лікаря-фізіотерапевта», «асистент лікаря-ерготерапевта» включено до Національного класифікатора професій (серпень 2016 р. та жовтень 2017 р.);

– код класифікатора професій освіти «фізична терапія/ерготерапія» визнано «кодом 227» у складі класифікатора освітньої сфери охорони здоров'я «код 22» (лютий 2017 р.);

– окремі кадри реабілітаційного персоналу мають дозвіл на роботу в лікарнях та закладах охорони здоров'я (березень 2019 р.);

– НСЗУ запускає Програму медичних гарантій, яка включає реабілітацію в багато пакетів і включає три пакети допомоги, специфічні для реабілітації (квітень 2020 р.); і

– створення Управління якості життя МОЗ, де діє експертна група з питань реабілітації та санаторно-курортного лікування (запрацювала у серпні 2020 року).

У липні 2019 року ВООЗ уточнила визначення реабілітації на основі відгуків і досвіду реабілітологів з усього світу. Визначення 2019 року визнає реабілітацію високоінтегрованою формою охорони здоров'я для будь-кого зі станом здоров'я, який обмежує функціонування. Він описує реабілітацію як: «набір втручань, необхідних, коли людина відчуває або може відчувати обмеження в повсякденному функціонуванні через старіння або стан здоров'я, включаючи хронічні захворювання або розлади, поранення або

травми» (4). Визначення 2019 року відображає суть реабілітації та спрощує визначення для комунікаційних цілей.

Технічне та найбільш широко визнане визначення реабілітації від ВООЗ – це «набір втручань, призначених для оптимізації функціонування та зменшення інвалідності в осіб із проблемами здоров'я у взаємодії з їхнім оточенням».

КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ КАРДІОХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ З ГОСТРОЮ ЛІВОШЛУНОЧКОВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ, ЯКІ ПЕРЕНЕСЛИ АОРТОКОРОНАРНЕ ШУНТУВАННЯ З ШТУЧНИМ КРОВООБІГОМ

Черній Т.В., Черній В.І, Куриленко Я.В.

Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами (Київ)

Актуальність. На серцево-судинні захворювання припадає одна третина смертей у всьому світі. У Європі ішемічна хвороба серця ІХС є найпоширенішою причиною смерті. Незважаючи на успіхи у фармакологічному лікуванні ІХС, операція АКШ залишається найефективнішим методом лікування коронарної патології. За останні кілька десятиліть відзначається вдосконалення техніки виконання операції та зниження кількості ускладнень, проте пацієнт після такої операції, як і раніше, потребує реабілітації. Зазвичай під кардіореабілітацією розуміють таке поняття: «Скоординована сума дій, необхідних для сприятливого впливу на основну причину серцево-судинних захворювань, а також для забезпечення найкращих можливих фізичних, психічних та соціальних умов, щоб пацієнти могли їх власними зусиллями зберегти або відновити оптимальне функціонування у своєму співтоваристві та за рахунок покращення поведінки щодо здоров'я уповільнити або звернути назад прогресування захворювання» (ВАСРР 2014). Якщо розібрати більш детально, то в реабілітації можна виділити три основні компоненти:

стресових станах.....	42
Полторапавлов В.А. Можливість використання парамедиків в реабілітаційних програмах.....	47
Полторапавлов В.А. Покрокова реабілітація хворих на дифтерійний міокардит.....	50
Похилько В.І., Климач Т.М. Психологічна підтримка як складник комплексної допомоги ВПО під час повномасштабної війни в Україні, розв'язаної російською федерацією.....	56
Ткаченко П.І., Доленко О.Б., Лохматова Н.М., Попело Ю.В., Білоконь С.О., Коротич Н.М. Запобігання розвитку ускладнень в ранньому післяопераційному періоді у дітей після радикальної ураностафілопластики ...	59
Харченко Н.В., Костріков А.В. Міжнародні, регіональні та національні розробки розвитку реабілітації.....	60
Черній Т.В., Черній В.І, Куриленко Я.В. Комплексна реабілітація кардіохірургічних хворих з гострою лівошлуночковою недостатністю, які перенесли аортокоронарне шунтування з штучним кровообігом.....	64
Белікова І.В., Голованова І. А., Ляхова Н. О., Хорош М. В. До актуальних питань медичної реабілітації в Україні.....	68
Krasnova O.I., Pluzhnikova T.V., Kulik A.O., Halaburda A.V. Rehabilitation activities for tb patients.....	72
Kuz I.O., Sheshukova O.V., Maksymenko A.I., Lyakhova N.A. The role of the dentist in the treatment of emergency conditions in treating young patients with Type 1 diabetes mellitus.....	73
Pluzhnikova T.V., Martynenko N.V. The role of the public health system in the conditions of a humanitarian disaster.....	76
Зміст.....	79